

32004L0067

L 127/92

EIROPAS SAVIENĪBAS OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

29.4.2004.

PADOMES DIREKTĪVA 2004/67/EK
(2004. gada 26. aprīlis)
par pasākumiem, lai nodrošinātu dabasgāzes piegādes drošību
(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

darbību, ir būtiski skaidri definēt visu tirgus dalībnieku funkcijas un pienākumus.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 100. pantu,

- (4) Piegādes drošības pienākumi, kas noteikti attiecībā uz uzņēmumiem, nedrīkst traucēt pienācīgu iekšējā tirgus darbību un nedrīkst būt par nepamatotu un nesamērīgu nastu gāzes tirgus dalībniekiem, tajā skaitā jauniem tirgus dalībniekiem un maziem tirgus dalībniekiem.

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

- (5) Ņemot vērā pieaugošo gāzes tirgu Kopienā, ir svarīgi, lai gāzes piegādes drošība tiktu saglabāta, jo īpaši saistībā ar klientiem mājāsaimniekiem.

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

apspriedusies ar Reģionu komiteju,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽³⁾,

- (6) Nozarei un piemērotos gadījumos dalībvalstīm izvēlē ir pieejami daudzi instrumenti, lai izpildītu piegādes drošības pienākumus. Divpusēji līgumi starp dalībvalstīm var būt viens no līdzekļiem, lai sekmētu piegādes obligāto drošības standartu realizāciju, pienācīgi ņemot vērā Līgumu un sekundāros tiesību aktus, jo īpaši Direktīvas 2003/55/EK 3. panta 2. punktu.

tā kā:

- (1) Kopienas energoapgādē dabasgāze (gāze) kļūst par arvien svarīgāku komponentu, un, kā norādīts Zaļajā grāmatā "Eiropas energoapgādes drošības stratēģija", ir sagaidāms, ka Eiropas Savienība ilgākā laika posmā kļūs arvien atkarīgāka no gāzes, ko importē no piegādes avotiem, kuri atrodas ārpus ES.

- (7) Orientējošus obligātos mērķus gāzes glabāšanai var noteikt valsts līmenī vai tos var noteikt nozare. Saprotais, ka minētais nerada nekādus papildu ieguldījumu pienākumus.

- (2) Ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvu 98/30/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz iekšējo dabasgāzes tirgu ⁽⁴⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 26. jūnija Direktīvu 2003/55/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz iekšējo dabasgāzes tirgu un par Direktīvas 98/30/EK atcelšanu ⁽⁵⁾, Kopienas gāzes tirgus tiek liberalizēts. Tādējādi jebkurš sarežģījums, kas saistīts ar piegādes drošību un kas samazina gāzes piegādes, var izraisīt nopietnus traucējumus Kopienas saimnieciskajā darbībā; tālab pieaug nepieciešamība nodrošināt gāzes piegāžu drošību.

- (8) Ņemot vērā gāzes piegādes nodrošināšanas nozīmību, t. i., pamatojoties uz ilgtermiņa līgumiem, Komisijai jāuzrauga izmaiņas gāzes tirgū, pamatojoties uz dalībvalstu ziņojumiem.

- (9) Lai apmierinātu pieaugošo pieprasījumu pēc gāzes un dažādotu gāzes piegādes, kas ir nosacījums konkurētspējīgam iekšējam gāzes tirgum, Kopienai tuvākajās desmitgadēs būs jāmobilizē būtiski papildu gāzes apjomi, kuru lielai daļai būs jānāk no attāliem avotiem un būs jātransportē lielos attālumos.

- (3) Iekšējā gāzes tirgus izveides pabeigšana nosaka nepieciešamību pēc obligātas kopīgas pieejas piegādes drošībai, jo īpaši izmantojot pārredzamu un nediskriminējošu piegādes drošības politiku, kas ir saderīga ar šāda tirgus prasībām, lai novērstu traucējumus tirgū. Tādējādi, lai nodrošinātu gāzes piegādes drošību un pienācīgu iekšējā tirgus

- (10) Kopienai ar gāzes piegādātājiem un tranzīta valstīm ir spēcīgas kopīgas intereses attiecībā uz turpmāku ieguldījumu nodrošināšanu gāzes piegādes infrastruktūrā.

- (11) Ilgtermiņa līgumiem ir bijusi liela nozīme gāzes piegādes Eiropai nodrošināšanā un turpmāk saglabās savu nozīmi. Pašreizējais ilgtermiņa līgumu apjoms ir atbilstošs Kopienas līmenī, un uzskata, ka šādi līgumi arī turpmāk veidos būtisku daļu kopējā gāzes piegādē, jo uzņēmumi turpina iekļaut šādus līgumus savā vispārējā piegāžu līgumu portfelī.

⁽¹⁾ OV C 331 E, 31.12.2002., 262. lpp.

⁽²⁾ OV C 133, 6.6.2003., 16. lpp.

⁽³⁾ Atzinums Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts.

⁽⁴⁾ OV L 204, 21.7.1998., 1. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 176, 15.7.2003., 57. lpp.

- (12) Būtisks progress ir panākts likvīdu tirdzniecības platformu izveidē, izmantojot gāzes izlaides programmas valsts līmenī. Paredzams, ka šī tendence turpināsies.

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

- (13) Patiesas solidaritātes izveide starp dalībvalstīm, īpaši ārkārtējās piegādes situācijās, ir būtiska, vēl jo vairāk ņemot vērā to, ka dalībvalstis kļūst savstarpēji arvien atkarīgākas attiecībā uz piegādes pasūtījumu drošumu.

Mērķis

- (14) Šī direktīva neskar dalībvalstu suverēnās tiesības attiecībā uz to dabas resursiem.

Ar šo direktīvu izveido pasākumus, lai nodrošinātu atbilstošu gāzes piegādes drošības līmeni. Šie pasākumi arī sekmē pienācīgu iekšējā gāzes tirgus darbību. Ar to izveido kopīgu sistēmu, kurā dalībvalstis definē vispārēju, pārredzamu un nediskriminējošu piegādes drošības politiku, kas ir saderīga ar konkurētspējīga iekšējā gāzes tirgus prasībām, precīzē dažādo tirgus dalībnieku vispārīgās funkcijas un pienākumus un ievieš īpašas nediskriminējošas procedūras, lai nodrošinātu gāzes piegādes drošību.

- (15) Jāizveido gāzes koordinācijas grupa, kurai būtu jāveicina piegādes pasākumu drošības koordinācija Kopienas līmenī vispārējas piegāžu pārtraukšanas gadījumā un kura varētu arī palīdzēt dalībvalstīm koordinēt pasākumus, kas pieņemti valstu līmenī. Turklāt tai būtu regulāri jāapmainās ar informāciju par gāzes piegādes drošību un jāizvērtē aspekti, kas attiecas uz vispārēju piegāžu pārtraukšanu.

2. pants

- (16) Dalībvalstīm jāpieņem un jāpublicē valstu ārkārtējās situācijas noteikumi.

Definīcijas

Šajā direktīvā:

- (17) Šajā direktīvā jāparedz noteikumi, kas piemērojami vispārējās piegāžu pārtraukšanas gadījumā; šāda piegāžu pārtraukuma paredzamajam ilgumam jābūt vismaz astoņas nedēļas.

1. "Ilgtermiņa gāzes piegādes līgums" ir gāzes piegādes līgums, kura termiņš ir ilgāks nekā 10 gadi.
2. "Vispārēja piegāžu pārtraukšana" ir situācija, kad Kopiena riskē zaudēt vairāk nekā 20 % no savām gāzes piegādēm no trešām valstīm, un tāda Kopienas līmeņa situācija, ko, iespējams, nevar pārvaldīt ar valstu pasākumiem.

- (18) Attiecībā uz vispārēju piegāžu pārtraukšanas vadīšanu šai direktīvai jāparedz mehānisms, pamatojoties uz trīs posmu pieeju. Pirmais posms ir saistīts ar nozares reakciju uz piegāžu pārtraukšanu; ja tā nav pietiekama, dalībvalstīm jāveic pasākumi, lai atrisinātu piegāžu pārtraukšanu. Tikai tad, ja pasākumi, kas veikti pirmajā un otrajā posmā, ir cietuši neveiksmi, jāveic atbilstīgi pasākumi Kopienas līmenī.

3. pants

Gāzes piegādes nodrošināšanas politika

- (19) Tā kā šīs direktīvas mērķi, proti, gāzes piegādes pasūtījumu drošuma nodrošināšanu atbilstošā līmenī, jo īpaši vispārēja piegāžu pārtraukšanas gadījumā, vienlaikus veicinot pienācīgu iekšējā gāzes tirgus darbību, nekādos apstākļos dalībvalstis nevar realizēt pietiekami, sevišķi ņemot vērā dalībvalstu pieaugošo savstarpējo atkarību attiecībā uz gāzes piegādi, un tālab minēto mērķi, ņemot vērā rīcības mērogu un ietekmi, var labāk sasniegt Kopienas līmenī, tad Kopiena var pieņemt pasākumus atbilstoši subsidiaritātes principam, kas noteikts Līguma 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionālītātes principu šī direktīva nepārsniedz to, kas vajadzīgs šā mērķa sasniegšanai,

1. Nosakot savu vispārējo politiku attiecībā uz atbilstošu gāzes piegādes drošības līmeņu nodrošināšanu, dalībvalstis definē dažādo gāzes tirgus dalībnieku funkcijas un pienākumus, lai realizētu šo politiku, un nosaka attiecīgu piegādes drošības standartu obligāto minimumu, kas jāizpilda attiecīgās dalībvalsts gāzes tirgus dalībniekiem. Standartus ievieš nediskriminējoši un pārredzamā veidā un publicē.

2. Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka šajā direktīvā minētie pasākumi nerada nepamatotus un nesamērīgus šķēršļus gāzes tirgus dalībniekiem un ka tie ir saderīgi ar konkurētspējīga iekšējā gāzes tirgus prasībām.

3. Arvien papildināmais to instrumentu saraksts, ar kuriem var nodrošināt gāzes piegādi, ir sniegts pielikumā.

4. pants

Atsevišķu klientu apgādes drošība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka piegādes klientiem mājāsaimniekiem to teritorijā ir atbilstoši aizsargātas vismaz šādās situācijās:

- a) daļēja valsts gāzes piegāžu pārtraukšana uz laika posmu, ko nosaka dalībvalstis, ņemot vērā valsts apstākļus;
- b) ārkārtīgi zemas temperatūras laikā, kas valstī ir noteikts kā aukstākais laika posms;
- c) neparasti augsta gāzes pieprasījuma brīži aukstākajos laika apstākļos, kādi, spriežot pēc statistikas, ir reizi 20 gados.

Šie kritēriji ir minēti šajā direktīvā kā "piegādes drošības standarti".

2. Dalībvalstis var paplašināt 1. punkta darbības jomu, jo īpaši attiecinot to uz maziem un vidējiem uzņēmumiem un citiem klientiem, kas nevar pārorientēt savu gāzes patēriņu uz citiem enerģijas avotiem, tajā skaitā ietverot savas valsts elektroenerģijas sistēmas drošības pasākumus, ja tās ir atkarīgas no gāzes piegādēm.

3. Arvien papildināmā sarakstā pielikumā ir norādīti instrumentu piemēri, ko var izmantot, lai realizētu piegādes drošības standartus.

4. Dalībvalstis, pievēršot pienācīgu uzmanību savas teritorijas ģeoloģiskajiem apstākļiem un ekonomiskajam un tehniskajam pamatojumam, var arī veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka gāzes krātuves, kas atrodas to teritorijā atbilstoši sekmē piegādes drošības standartu realizāciju.

5. Ja ir pieejams atbilstīgs savstarpējā saslēguma līmenis, dalībvalstis var veikt atbilstošus pasākumus saistībā ar sadarbību ar citu dalībvalsti, tajā skaitā slēgt divpusējus līgumus, lai sasniegtu piegādes drošības standartu, izmantojot gāzes krātuves, kas atrodas minētajā citā dalībvalstī. Šie pasākumi, jo īpaši divpusējie līgumi, netraucē pienācīgai iekšējā gāzes tirgus darbībai.

6. Dalībvalstis var noteikt orientējošu mērķu obligāto minimumu potenciāli iespējamam krātuves sniegunam piegādes drošībai neatkarīgi no tā, vai krātuve atrodas dalībvalstī vai ārpus tās, vai pieprasīt nozari noteikt to. Šos mērķus publicē.

5. pants

Ziņošana

1. Ziņojumos, ko dalībvalstis publicē saskaņā ar Direktīvas 2003/55/EK 5. pantu, dalībvalstis ietver arī šādu informāciju:

- a) par atbilstoši 3. un 4. pantam veikto pasākumu ietekmi uz konkurenci attiecībā uz visiem gāzes tirgus dalībniekiem;

- b) par krātuvju jaudas līmeņiem;

- c) par to ilgtermiņa gāzes piegādes līgumu apmēru, kurus noslēguši uzņēmumi, kas izveidoti un reģistrēti to teritorijā, un jo īpaši par to atlikušo termiņu, pamatojoties uz attiecīgo uzņēmumu sniegto informāciju, izņemot komerciāli svarīgu informāciju, un par gāzes tirgus likviditātes pakāpi;

- d) par reglamentējošiem noteikumiem, kas paredzēti, lai nodrošinātu adekvātus stimulus jauniem ieguldījumiem izpētē, ražošanā, uzglabāšanā, šķīdinātajā dabasgāzē un gāzes transportēšanā, ņemot vērā Direktīvas 2003/55/EK 22. pantu, ciktāl to īstenojušas dalībvalstis.

2. Šo informāciju izvērtē Komisija ziņojumos, ko tā sniedz saskaņā ar Direktīvas 2003/55/EK 31. pantu, ņemot vērā minētās direktīvas ietekmi uz Kopienu kopumā un iekšējā gāzes tirgus vispārējo efektivitāti un drošu darbību.

6. pants

Uzraudzība

1. Komisija, pamatojoties uz 5. panta 1. punktā minētajiem ziņojumiem, uzrauga:

- a) to jauno ilgtermiņa gāzes piegādes līgumu apjomu, kas paredz importu no trešām valstīm;

- b) atbilstošas gāzes piegāžu likviditātes esamību;

- c) gāzes krātuves darba un izlaišanas jaudas līmeni;

- d) dalībvalstu valsts gāzes sistēmu savstarpējā saslēguma līmeni;

- e) paredzamo gāzes piegādes situāciju atkarībā no pieprasījuma, piegādes autonomijas un pieejamiem piegādes avotiem Kopienas līmenī attiecībā uz atsevišķiem ģeogrāfiskiem apgabaliem Kopienā.

2. Ja Komisija secina, ka gāzes piegādes Kopienā būs nepietiekamas, lai apmierinātu paredzamo gāzes pieprasījumu ilgā laika posmā, tā var iesniegt priekšlikumus saskaņā ar Līgumu.

3. Līdz 2008. gada 19. maijam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei pārskata ziņojumu par pieredzi, kas gūta no šā panta piemērošanas.

7. pants

Gāzes koordinācijas grupa

1. Ar šo tiek izveidota Gāzes koordinācijas grupa (turpmāk tekstā – “Grupa”), lai sekmētu piegādes drošības pasākumu koordināciju.
2. Grupu veido dalībvalstu pārstāvji un attiecīgo nozari un attiecīgos patērētājus pārstāvošas organizācijas, un to vada Komisija.
3. Grupa pieņem savu reglamentu.

8. pants

Valstu neatliekamie pasākumi

1. Dalībvalstis iepriekš sagatavo un piemērotos gadījumos atjaunina valsts neatliekamie pasākumus un dara tos zināmus Komisijai. Dalībvalstis publicē savus valsts neatliekamie pasākumus.
2. Dalībvalstu neatliekamie pasākumi attiecīgā gadījumā nodrošina, ka tirgus dalībniekiem ir nodrošinātas pietiekamas iespējas sākotnējai reakcijai uz ārkārtējo situāciju.
3. Saskaņā ar 4. panta 1. punktu dalībvalstis var norādīt Grupas priekšsēdētājam situācijas, kuras tās šo situāciju mēroga un ārkārtējā rakstura dēļ uzskata par tādām, ko nevar adekvāti pārvaldīt ar valstu pasākumiem.

9. pants

Kopienas mehānisms

1. Ja rodas situācija, kas var pārtapt par vispārēju piegāžu pārtraukšanu uz nozīmīgu laika posmu, vai ja ir situācija, uz ko norāda dalībvalsts saskaņā ar 8. panta 3. punktu, Komisija pēc dalībvalsts pieprasījuma vai savas ierosmes iespējami īsā laikā sasauc Grupu.
2. Grupa izvērtē pasākumus, kas veikti valsts līmenī, lai risinātu vispārējās piegāžu pārtraukšanas jautājumu, un attiecīgā gadījumā palīdz dalībvalstīm koordinēt tos.
3. Veicot savu darbu, Grupa obligāti ņem vērā:
 - a) pasākumus, ko gāzes nozare veikusi kā pirmo reakciju uz vispārēju piegāžu pārtraukšanu;
 - b) pasākumus, ko veikušas dalībvalstis, piemēram, tos, kas veikti atbilstoši 4. pantam, tajā skaitā attiecīgus divpusējus līgumus.
4. Ja 3. punktā minētie pasākumi, kas veikti valsts līmenī, ir neatbilstoši, lai risinātu 1. punktā minēto situāciju ietekmes jautājumus, Komisija, apspriežoties ar Grupu, var dalībvalstīm sniegt norādījumus attiecībā uz turpmākiem pasākumiem, lai palīdzētu šīm dalībvalstīm, jo īpaši tām, kuras skārusi vispārēja piegāžu pārtraukšana.
5. Ja pasākumi, kas veikti valsts līmenī atbilstoši 4. punktam, ir neatbilstoši, lai risinātu 1. punktā minēto situāciju ietekmes jau-

tājumus, Komisija var Padomei iesniegt priekšlikumu par turpmākiem nepieciešamajiem pasākumiem.

6. Visos Kopienas līmeņa pasākumos, kas minēti šajā pantā, ietver noteikumus, kas vērsti uz to, lai nodrošinātu taisnīgu un objektīvu kompensāciju uzņēmumiem, uz kuriem attiecas veicamie pasākumi.

10. pants

Īstenošanas uzraudzība

1. Līdz 2008. gada 19. maijam Komisija, ņemot vērā to, kā dalībvalstis ir īstenojušas šo direktīvu, ziņo par to instrumentu efektivitāti, kas izmantoti saistībā ar 3. un 4. pantu, un to ietekmi uz iekšējo gāzes tirgu un par iekšējā gāzes tirgus konkurences attīstību.
2. Ņemot vērā šīs uzraudzības rezultātus, attiecīgā gadījumā Komisija var sniegt ieteikumus vai priekšlikumus par turpmākiem pasākumiem, lai uzlabotu piegādes drošību.

11. pants

Transponēšana

Dalībvalstīs līdz 2006. gada 19. maijam stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto aktu tekstus, kā arī minēto aktu un šīs direktīvas korelācijas tabulu.

Kad dalībvalstis pieņem šos aktus, tajos iekļauj atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāmas šādas atsauces.

12. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

13. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Luksemburgā, 2004. gada 26. aprīlī

Padomes vārdā —

priekšsēdētājs

J. WALSH

PIELIKUMS

Direktīvas 3. panta 3. punktā un 4. panta 3. punktā minētais arvien papildināmais to instrumentu saraksts, kas paredzēti, lai uzlabotu gāzes piegādes drošību

- Gāzes krātuves darba jauda,
- gāzes krātuves izlaišanas jauda,
- cauruļvadu jaudas nodrošināšana, nodrošinot iespēju novirzīt gāzes piegādes uz skartajām zonām,
- likvidi tirgojamo gāzu tirgi,
- sistēmas elastība,
- pārtraucama pieprasījuma attīstīšana,
- alternatīvu papildu degvielu izmantošana rūpnieciskās un elektroenerģijas izstrādes iekārtām,
- pārrobežu jaudas,
- sadarbība starp kaimiņu dalībvalstu pārvades sistēmu operatoriem nosūtīšanas koordinēšanai,
- koordinētas nosūtīšanas darbības starp izplatīšanas un pārsūtīšanas sistēmas operatoriem,
- vietēja gāzes ražošana,
- ražošanas elastība,
- importa elastība,
- gāzes piegādes avotu diversifikācija,
- ilgtermiņa līgumi,
- ieguldījumi infrastruktūrā attiecībā uz gāzes importu, kurš iet cauri termināļiem, kur notiek pārveidošana atpakaļ par gāzi, un cauruļvadiem.
